

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

ב"ל 5103-03-13

07 מאי 2014

לפני:
כב' השופטת מיכל פריימן

התובעת
1. פלונית
ע"י ב"כ: עו"ד בילאל סויטאת
מטעם הלשכה לסיוע משפטי

-

הנתבע
1. המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ: עו"ד ענת רישין נקש

פסק דין

רקע כללי

1. בפנינו תביעת התובעת כנגד החלטת הנתבע ולפיה אין התובעת זכאית לתוספת קצבת שאירים עבור ילדיה ל', ע' ומ' עקב פטירת גב' אלמונית, אשה נוספת לה היה נשוי אביהם, מר פלוני, ואשר התגוררה עימם במערכת יחסי משפחה פוליגמית (להלן: "אלמונית" או "האם החורגת").

ואלה עיקר העובדות הצריכות לעניין

2. התובעת התחתנה בשנת 93 עם מר פלוני, אשר היה נשוי גם לאשה אחרת בשם אלמונית.

3. לתובעת ולפלוני נולדו שלוש בנות: ל', ע' ומ'.

4. ביום 22.4.01 נפטרה אלמונית ומאז פטירתה אושרה לפלוני קצבת שאירים כאלמן וכן תוספת קצבה בגין כל אחת מהבנות בהתאם לסעיף 252(ב) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] תשנ"ה-1995.

5. ביום 28.2.06 נפטר פלוני, והחל מחודש 3/06 אושרה לתובעת קצבת שאירים וכן תוספת קצבה לבנות בגין פטירתו של האב פלוני.
- מ-3/06 ועד 3/12 כולל, השתלמה לתובעת תוספת קצבה עבור הבנות הן בגין פטירת אלמונית והן בגין פטירתו של פלוני.
6. בחודש 3/12 הודיע הנתבע לתובעת על שלילת הזכאות לתוספת הקצבה עבור הבנות בגין פטירתה של אלמונית, ויצירת חוב עקב קבלת התוספת לקצבה בתקופה מ-3/06 ועד 3/12.
7. במכתב הדחיה נכתב, כי לא ניתן לשלם קצבת שאירים בגין האם החורגת וכן, הילדים מקבלים קצבת שאירים בגין האב הטבעי פלוני ז"ל ולא ניתן לשלם קצבה מכוח הורה אחר, לפי סעיף 320(א) לחוק (כפל גמלאות).
8. על כך התביעה שבפנינו.

עיקר טענות הצדדים

9. **לטענת התובעת**, כדין שילם הנתבע לפלוני תוספת קצבה בגין הילדים לאחר פטירתה של אלמונית, שהיתה אימם החורגת, אף כי היו להם באותה העת שני הורים טבעיים.
10. עם פטירת אביהם, פלוני, זכאים היו הילדים לקצבת שאירים בגין פטירתו, וכן זכאים היו להמשיך לקבל קצבת שאירים בגין פטירתה של אלמונית, מכח עצמם.
11. ההחלטה על שלילת הקצבה בגין פטירת אלמונית, לאחר פטירת אביהם פלוני, הינה החלטה מוטעית.
12. התובעת מפנה לפסיקה בעניין נוב (דב"ע מט/0-74 נוב נ' המל"ל), שם הוכרה זכאות יתומים לכפל קצבה במקרה של יתום משני הורים, וטוענת, כי יש להחיל מקרה זה על העניין שבפנינו ולאשר את קצבת השאירים הן בגין פטירת אלמונית והן בגין פטירת פלוני, אף שלילדים הורה טבעי חי- אמם

התובעת, וזאת לנוכח הנסיבות המיוחדות של המקרה, בו מדובר בהרכב משפחתי חריג של אב ושתי אמהות שהיו סמוכים על שולחן אחד.

13. **לטענת הנתבע**, פלוני הוא זה שקיבל תוספת שאירים בעקבות פטירת אלמונית אשתו. הזכאות והתוספת בגין הילדים היא לאב, עקב פטירת אשתו, ולא לילדים עצמם. עם פטירת האב פלוני, לא קמה לילדים הזכאות לתוספת מכוחו.

14. לטענת הנתבע, פס"ד נוב אינו דומה לענייננו. בעוד ששם מדובר היה ביתומים משני הורים, הרי שכאן, אימן הביולוגית של הילדים הינה בחיים ואין היגיון בהענקת קצבת שאירים בגין פטירת "אם" נוספת.

15. לטענת הנתבע, פס"ד נוב אינו חל במצב של משפחה פוליגמית בה שני הורים ביולוגים והורה נוסף, חורג. אין גם כל מקום להרחיב את עיין נוב על מקרה של משפחה פוליגמית, שאינה חוקית, ולהעניק לילד במשפחה כזו זכויות יתר שאינן קיימות לילד במשפחה רגילה.

הכרעה

16. עם פטירתה של אלמונית, זכאי היה בעלה פלוני לקצבת שאירים, ומשהיו ילדים סמוכים על שולחנו, קיבל בגינם תוספת לקצבה בהתאם לסעיף 252(ב) לחוק.

17. התובעת לא זכאית הייתה לקצבה בגין פטירת אלמונית, ואף אינה טוענת כך.

התובעת אינה "אלמנתה" של אלמונית, ואין בעובדה כי חיו יחד כמשפחה פוליגמית יחד עם פלוני כדי להפכה לכזו. מכאן, שאינה זכאית לתוספת בגין הילדים עקב פטירת אלמונית, לא לפני פטירת פלוני ולא לאחריה.

עם פטירת פלוני, ומתוקף היותה של התובעת אלמנתו, זכאית היא לקצבת שאירים מכוח פטירתו, לרבות תוספת הילדים בגין ילדיהם המשותפים של פלוני ושלה.

18. זאת ועוד.

בעניין נבו לעיל, עליו מבקש ב"כ התובעת להסתמך, דן בית הדין ביתום שהתייתם משני הוריו.

בית הדין עמד על מטרת הביטוח הסוציאלי, כדלקמן:

"השוקל בביטוח הסוציאלי הוא יכולתו של המבוטח לשלם, מחד גיסא, והצרכים שהחברה רואה לחובה ולאפשרי לספקם, מאידך גיסא".

בית הדין קבע כי:

"צרכים מינימאליים של יתום שהתייתם משני הוריו שונים לחלוטין מאלה של יתום שהתייתם מהורה אחד, שעה שההורה השני ממשיך לעבוד ולשאת, כמיטב יכולתו, בנטל הכלכלי המשפחה".

לנוכח מטרת החוק כאמור, פרש בית הדין כי הוראת החוק אוסרת קבלת שתי קצבאות **שוונות** אינה חלה על קבלת קצבת שאירים (כפולה) בגין שני הורים במקרה של יתום משני הוריו.

19. שונה עניין נבו מהמצב בענייננו הן במישור העובדתי והן בהפעלת המדיניות הראויה אל נוכח מטרת החוק.

בענייננו, הילדים אינם יתומים משני הוריהם אלא אך מאביהם, בעוד אמם הביולוגית, התובעת, בחיים.

בענייננו עסקינן בפטירת "הורה" שלישי, שאינו הורה ביולוגי, שעה שאחד ההורים הביולוגיים בחיים, במשפחה פוליגמית האסורה על פי חוק.

20. אף בבחינת מטרת החוק, לא ניתן לומר כי תשלום תוספת קצבה נוספת לתובעת בנסיבות כאלו הינה "צורך שהחברה רואה לחובה ולאפשרי לספקם", ובכך אף ליתן עדיפות ולהקנות זכויות יתר למשפחה פוליגמית

האסורה על פי חוק על פני זכאות משפחות רגילות, בהן אחד מבני הזוג בחיים.

21. לנוכח האמור, התביעה נדחית.

22. באפשרות הצדדים לערער על פסק הדין לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים תוך 30 יום מקבלתו.

ניתן היום, ז' אייר תשע"ד, (07 מאי 2014), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

מיכל פריימן, שופטת